

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 11. Occurritur argumentis contradicentium assertioni, quâ n. 35.
dictum est, invitâ comparte, licitam non esse (post sponsalia)
susceptionem Ordinis sacri, nec emissionem simplicis voti ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

no ipsius publicata non fuerit, nec proinde famam amiserit, satisfaci dotando ipsam.

CAPUT X.

Sponsalia ipso iure dissolvuntur 1°. per matrimonium de presenti cum alia initum. 2°. per solemnem professionem in religione approbatam. 3°. per sacri Ordinis susceptionem. 4°. per ortam inter sponsum cognationem spiritualem, ex eo quod sponsus filium sponsa de fonte baptismi levaverit, vel affinitatem ex superinducta copula cum cognato, vel cognata alterius, in primo vel secundo gradu.

32 PRIMA pars constat ex cap. si inter unam ex de sponsalibus & matrim. ubi Gregorius IX. dicit: quando inter ipsos accessit tantummodo promisso de futuro... si alius mulierem illam per verba de presenti desponsaverit, etiamsi inter ipsam & primum juramentum intervenerit de futuro, huiusmodi intuitu secundum matrimonium non poterit separari (utpote indissolubile) sed eis est de violatione fidei, & juramenti, si intervenerit, poenitentia injungenda. Gravier enim peccaverunt violando. Et si prior sponsa de futuro expectare voluerit mortem istius uxoris, ipsa mortua jus habet exigendi ipsum in maritum, ratione datae fidei, quae per matrimonium istud absolute extincta non fuit, sed sopita, vel suspensa pro tempore durantis illius matrimonii; utique ob impossibilitatem servandi illam durante illo matrimonio. Quo cessante, non est cur urgere nequeat jus, quod absolute non amiserat per perfidiam alterius partis. Neque enim perfidus ipsi absolute auferre potuit jus, per injuriam a se factam, neque sua fraus ipsi quoad hoc debet patrocinari. Et ideo in hoc casu matrimonium subséquens priora sponsalia non dissolvit absolute, sed pro solo tempore quo ipsum durat, ut recte docet Bone. spei disp. 1. de sponsalib. n. 104. cum Adriano, Ledesma, Sylvio, Coninck, Palao & aliis, contra Sanchez, Rodriguez, & Layman; oppositum sentientes, eod quod obligatio, licet valide contracta, extinguatur per impedimentum fortius superveniens. At hoc non esse semper verum, constat ex eo quod ille qui votum emisit ingrediendi religionem, & postea matrimonium contraxit, & consummavit, mortua uxore, religionem ingredi teneatur.

33 Secunda pars aperte sequitur ex eo quod solemnis professio religionis approbata dissolvat matrimonium ratum, prout docet Tridentinum sess. 24. can. 6. Si autem solvit vinculum fortius, multo magis vinculum minus forte. Et si solvat vinculum matrimoniale, a quo vincitur vinculum sponsalium; a fortiori solvit vinculum sponsalium, juxta regulam Juris: si vincio vincens te, a fortiori vinco te.

34 Ille tamen qui religionem simpliciter ingreditur, sponsalium vinculo non solvitur ante professionem, licet pars in saeculo manens, sponsione sua eo ipso liberetur, quo pars altera vellem religiosam suscipit. Quia cum per illam susceptionem ostendat se à nuptiis alienum, censetur alteri remittere sponsionis obligationem; vel saltem ipsi dare justam restandi causam, ob notabilem rei mutationem, in eo quod cum magno incommodo suo expectare debeat per annum ut ei nubat, cui abjectio cuculli, vel veli, & inconstantia, cum ignominia, rixarumque periculo, improparari possent, ut saepe fit in saeculo. Sic Bonæ spei n. 91. & seqq. & passim alii.

35 Tertia pars habetur in cap. unico de voto in 6. Susceptio tamen Ordinis sacri post sponsalia illi-

cita est. Quamvis enim post sponsalia licitus sit religionis ingressus (cum etiam post matrimonium ratum, nondum consummatum, invitâ comparte, jus permittat religionis ingressum, cap. 2. de conversione conjugatorum) post ea tamen nullum jus permittit, sacri Ordinis invitâ comparte susceptionem, nec illius suscipiendi votum, nec votum simplex castitatis; eod quod per sponsalia corpus spondentis jam sit alteri obligatum, ideoque non teneat simplex votum illi obligationi præjudicans. Tunc enim procedit communis ratio, quod Deus aliis subtrahi nolit bona ipsis obligata, ut sibi offerantur, nec colit velit cum alterius injuria. Unde Ecclesia non admittit allegationem sponsi, probantis se simplex votum castitatis emisisse post sponsalia. Imò in cap. veniens qui Cler. vel vovent. reprobatur continentia votum, à muliere post sponsalia emissum, inconsulto sponso, ipsique matrimonio permittit. Et quod plus est, in extrav. Joan. XXI. cap. un. de voto, decernitur, cum qui, nondum consummato (quod contraxerat) matrimonio, sacrum suscepit Ordinem, non obstante solemni voto castitatis illi annexo, ad petitionem uxoris, cogendum esse, sub poena excommunicationis, consummare matrimonium, nisi religionem ingredi malit.

36 Quarta pars constat ex eo quod quidquid dirimit matrimonium, dirimat & sponsalia (cum fortius sit vinculum matrimonii, quam sponsalio- rum.) Cognatio verò illa, & affinitas dirimunt matrimonium. Igitur & sponsalia.

CAPUT XI.

Occurritur argumentis contradicentium assertioni, quâ n. 35. dictum est, invitâ comparte, licitam non esse (post sponsalia) susceptionem Ordinis sacri, nec emissionem simplicis voti continentia.

HOc quod ibi dixi, dixi cum S. Antonino 3. 7 p. tit. 1. c. 13. §. 2. Hostiensis, Innocentio, Panormitano, & communi sententia Canonistarum, quibus ex Theologis subscribunt Navarrus, Sanchez, Reginaldus, Valentia, Coninck, Becanus, alique non pauci.

38 Isti tamen doctrinam contradicunt (fateor) S. Thomas in 4. dist. 38. q. 1. a. 3. quæstio 2. ad 1. Richardus, Cajetanus, Sotus, Rodriguez, Ledesma, Suarez, Vasquez, Bonacina, Mastrius, alique plures, hisce argumentis suffulti, 1°. quia in sponsalibus subintelligitur tacita conditio: nisi status perfectior eligatur (cum sponsalia non debeant statum perfectiorem impedire) susceptio verò Ordinis sacri, promissaque continentia status, est status perfectior matrimonio, per sponsalia promissa. 2°. per votum ingrediendi religionem sponsalia dissolvuntur: ergo & per votum simplex castitatis.

39 Verum hæc argumenta non convincunt assertionem nostram. Non primum, tum quia conditio illa, seu exceptio, neque subintelligitur ex Jure positivo, seu Canone aliquo id declarante: utpote ex quo oppositum potius conficitur (per ea quæ n. 35. allegata sunt) tum quia exceptio religiosi status, ante matrimonium consummatum, in jure positivo est singularis; ultra expressos proinde limites non extendenda, nec ad quemlibet statum sponsalibus & matrimonio perfectiorem amplianda: quemadmodum vis solvendi matrimonium ratum, religiosam professioni singularis, ad quemlibet perfectiorem statum, seu perfectioris status votum extendenda non est.

40 Neque exceptio illa, seu conditio, in sponsalio contractu subintelligitur ex natura rei, vel ex communi sensu sibi invicem spondentium ma-

rimonium. Cor enim subintelligitur in contractu sponsalicio: potius quam in alio quolibet contractu (y. g. donationis, promissionis, venditionis centis annui 100. flor.) subintelligatur tacita exceptio, seu conditio: nisi postea voluero censum illum dare Ecclesie, vel Hospitali? Et cur tacita conditio: nisi voluero perfectiorem quemlibet statum eligere, potius subintelligatur in contractu sponsaliorum, quam in contractu matrimonii? in quo non subintelligi, constat ex eo quod matrimonium ratum alioqui solveretur per votum simplex castitatis, vel susceptionem sacri Ordinis: cujus oppositum decernitur in citata extravagante Joannis XXII.

41 Nec secundum argumentum contradicentium nostram enervat assertionem. Quomodo enim non sequitur: votum solemne professionis religiosa solvit matrimonium ratum, nondum consummatum. Ergo & votum solemne susceptionis sacri Ordinis, vel votum simplex castitatis. Sic non sequitur: votum ingrediendi religionem solvit sponsalia. Ergo & votum suscipiendi Ordinem sacrum, vel votum simplex castitatis. Ratio namque, propter quam votum ingrediendi religionem solvit sponsalia, est quia jus permittit, absque consensu compartis, ingredi religionem post sponsalia; imò & post matrimonium ratum, ex speciali Christi privilegio, uti monstrabimus agendo de impedimento voti. Non autem permittit, absque consensu compartis, post sponsalia votum susceptionis sacri Ordinis, vel observantiam castitatis, extra statum religionis. Neque ad hoc privilegium Christus concessisse ullibi legitur. Imò non concessisse se mus ex supra laudata extravagante Joannis XXII.

42 Collige ex dictis, votum simplex castitatis, absque consensu compartis, post legitima sponsalia esse invalidum; non omni ex parte, sed in quantum præjudicat juri compartis, quod jus quia à sponsa invita auferre non potest, nisi religionem ingrediatur, si non ita ingredi (ad quod profectò non tenetur, qui solam castitatem, non religionis ingressum vovit: neque enim oberandus est graviore obligatione, quam voverit, ut S. Bernardus merito docet) tenetur servare votum, in quantum juri compartis non præjudicat (utpote cænis validum) atque adeò tenetur à comparte petere juris seu obligationis sponsalium remissionem. Quam obligationem si remittere nolit, tenetur compartem ducere, ipsaque exigente, matrimonium consummare; sic tamen ut debitum petere non possit, sed continentiam servare debeat, quantum potest, salvo compartis jure (nisi dispensationem super voto suo obtineat, quam ob periculum incontinentie expedit postulare) nec ad secundas nuptias convolare potest, si comparti supervivatur, cap. licet de convers. conjugat.

CAPUT XII.

Præter causas, enarratas cap. 10., quibus sponsalibus, sponsalia ipso jure solvuntur, alia sunt causæ, propter quas factò hominis solvuntur, seu solvi permittuntur.

43 Prima causa est mutus utriusque partis consensus; per quem sicut jus sponsalium nascitur; sic per eum solvitur, cap. propterea 2. de sponsalib.

44 Secunda causa est votum ingrediendi religionis. Qui enim religionis ingressum vovit post sponsalia, etiam juramento firmata, religionem ingredi potest, nulla sponsalium, nec juramenti habita ratione. Quia promissum non infringit, qui in melius (à Christo concessum) illud commutat, ut dicitur cap. perveni extr. de jurejuran-

do, & cap. scriptura extr. de voto & vot. redempt. Itaque sine peccato potest intrare religionem. Et non contrahere (inquit Glossa) tunc tamen utrumque servabit (& sponsalium fidem, juramentum religionem, & votum) primum nubendo; deinde, ante matrimonii consummationem, religionem intrando, prout docet Alexander III. cap. commissum extr. de sponsalib. ubi sic: significavit nobis Fraternitas Tua, quod quidam eadem mulier de contrahendo matrimonio fidem dedit, & se cum ea intra biennium per verba de presenti contraheretur, præjuncto juramento firmavit. Nunc autem, privata lege ductus, ad frugem melioris vite transire suspirat. . . . Fraternitati Tue saluter respondemus, quod iustus est ei (religione juramenti servata) prius contrahere; & postea, si elegerit, ad religionem in grave, si tamen post desponsationem copula non dignoscatur intervenisse carnalis.

Tertia causa, est fornicatio alterutrius sponsi, post sponsalia. Tunc enim pars innocens sponsa, tam amplius non tenetur, sed solum pars nocens (cui tua malitia patrocinari non debet) si innocens velit, cap. quemadmodum extr. de jurejurando, ubi Innocentius III. siquis (inquit) juraverit se ducendum aliquam in uxorem, non potest ei fornicationem opponere præcedentem, sed subsequens, ut illam non ducat in conjugem. Et rationem dat S. Thomas in 4. dist. 27. q. 2. a. 3. ad 6. quoniam enim nondum dederunt sibi mutus potestatem corporis sponsalia contrahentes; tamen ex hoc efficiuntur sibi invicem suspecti de non servanda fide in futurum. Et ideo potest sibi præcavere unus contra alium, sponsalia dirimendo.

Quarta causa, est notabilis in alterutra parte facta, vel cognita in pejus mutatio, ut si contingat sponsam ab alio opprimi. Sponsalia namque promissioni hæc subintelligitur annexa conditio, quod res maneat in eodem statu, vel quod in ea nihil postea deprehendatur, quo ab initio cognito, promissio facta non fuisset. Quam ob causam, illa etiam sponsa deferri potest, quæ cum crederetur esse virgo, postea deprehenditur fuisse corrupta. Neque hoc est contra citatum caput quemadmodum. Quod enim ibi Innocentius III. dicit, non posse ei fornicationem objici præcedentem, verum est, si ab initio cognita fuerit, vel sic eam objici non posse, quali per eam illa contra regulam desponsationis venerit, ut ibi habetur in contextu. Ex alio autem capite objici posse non negat. Et univèrsim objici posse dicitur, quo ab initio cognito, matrimonium non fuisset promissum, docent Tannerus 10. 4. disput. 8. q. 1. n. 69. Sanchez lib. 1. de matrim. disp. 62. & 63. Coniack disp. 23. dub. 8. Layman l. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. n. 18. Natalis Alexander l. 2. c. 3. reg. 7. Et verò quis neget objici posse sponsa vel sponsa notabilem infirmitatem, vel illegitimitatem, sui vel parentis, ab initio non manifestatam, sibi satisfaturam infamiam; vel aliud grave incommodum in matrimonio, si illud contrahat?

Quinta causa, est discessus sponsi, absque consensu sponsæ, ad loca diffusa, unde non sit brevi rediturus. De quo casu in cap. de illa de sponsalib. & matrim. Alexander III. statuit sic: De illis autem, qui, præjuncto juramento, promittunt se aliquas mulieres ducendos; & postea, eis incognitis, dimittunt terram, se ad partes alias transierentes, hoc sibi vulnus intulere, quod liberam erit mulieribus ipsis (si non est amplius in facta processum) ad alia se vota transferre, recepta tamen de perjurio parententia, si per eam fuerit, quoniam matrimonium fuerit consummatum.

Et ratio est: quia per istam discessionem sponsus datam fidem retractare, voluntatiq; mutationem declarare videtur. Jure quidem civili trinitatis absentia constituta est, ut sponsalia solvi possint;